

Suomen maatalouden kasvihuonekaasupäästöistä 75 prosenttia on lähtöisin maaperästä – maatalouden ilmastotiekartta nostaa pellonkäytön resurssitehokkuuden avaintekijäksi

Tänään julkistettu maatalouden ilmastotiekartta –raportti arvioi, että mikäli turvemaiden päästöjä vähennetään, kivennäismaiden hiilensidontaa tehostetaan ja biokaasuntuotantoa sekä maatilojen aurinkoenergian käyttöä lisätään, on maatalouden aiheuttamia kasvihuonekaasupäästöjä mahdollista leikata nykyisestä 29 % vuoteen 2035 ja 38 % vuoteen 2050 mennessä nykylaskennalla ja ilman tuotannon supistamista. Tutkimustiedon karttuessa voitaisiin päästöjä vähentää kivennäismaiden hiilensidontaa kehittämällä ja turvemaiden toimia tehostamalla mahdollisesti jopa 42 prosenttia vuoteen 2035 ja 77 prosenttia vuoteen 2050 satoisuuden ja viljelyteknologian kehittyessä. Yhteiskunnalta tarvitaan kuitenkin merkittäviä toimia ja lisää tieteellistä tutkimusta ilmastoviisaan maatalouden tueksi. Ilmastotoimien tulisi myös kohdistua viljelyyn ja viljelijöihin tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti. Mikäli maataloustuotantoa jatketaan jotakuinkin nykyisin käytännöin, vähenisivät maataloutemme kasvihuonekaasupäästöt noin 5 % vuoteen 2035 ja 6 % vuoteen 2050 nykytasosta.

Tuki Suomen hiilineutraaliustavoitteelle

Maatalouden ilmastotiekartta on osa työ- ja elinkeinoministeriö TEM:n ilmastotiekarttojen toimeksiantoa laatia Suomen ilmastotavoitteita tukevia vähäpäästöistä kehitystä kuvaavia vähähiilitiekarttoja vuoteen 2050. Tavoitteena on luoda tilannekuva sektorien päästökehityksestä seuraavien vuosikymmenten aikana. Maatalouden ilmastotiekartan laati Luonnonvarakeskus Luke Maa- ja metsätalouden Keskusliitto MTK:n ja Svenska lantbrukproducenternas centralförbund SLC:n toimeksiannosta.

Raportin mukaan Suomen maataloudelle kasvihuonekaasuneutraalius on lähes mahdoton tavoite nykyisillä päästökertoimilla ja hiilensidontan laskennalla. Tästä huolimatta maatalouden on pyrittävä päästöjen vähentämiseen siinä mitassa, joka on mahdollista ruokaturvaa heikentämättä, maataloustuottajille kohtuullista ja kestäväen kehityksen mukaista omat vahvuudet tunnistaen.

Maatalous ja pellonkäyttö vastaavat noin 24 % maailman ja Suomen kasvihuonekaasukaasupäästöistä mukaan lukien hiilidioksidi, metaani ja dityppioksidi. Suomen maatalouden päästöistä 75 % on lähtöisin maaperästä. Maatalous on metsätalouden lisäksi ainoa toimiala, joka myös sitoo hiilidioksidia. Siksi ilmastotiekartassa esitetyt ratkaisut ilmastomuutoksen torjuntaan on kohdistettu viljelymenetelmiin ja pellonkäytön muutoksiin. Tiekartan esittämällä toimilla viljelykasvien sadot ja maatalouden

kannattavuus paranevat ja kotimainen ruoantuotanto vahvistuu. Samalla peltoa vapautuu luonnon monimuotoisuutta edistäviin toimiin.

Maatalouden ilmastotiekartta perustuu taustaoletukseen, että Suomessa tuotettujen elintarvikkeiden ja maataloustuotteiden kokonaiskysyntä ei olennaisesti muutu vuoteen 2035. Punaisen lihan eli naudan- ja sianlihan kotimaisen kulutuksen kuitenkin arvioidaan vähenevän noin 20 % ja siipikarjanlihan kasvavan 20 %. Maidon kokonaiskysynnän, nestemaitotuotteita ja eri jalosteina, on arvioitu vähenevän noin 10-15 % vuoteen 2035. Arvion mukaan kotimaassa tuotettujen palkokasvien kysyntä rehuksi ja elintarvikkeiksi kasvaa, samoin kauran.

Vapaaehtoisuus ja tilakohtainen harkinta tärkeää vaihtelevien olosuhteiden vuoksi

Suomessa maatalouden aiheuttamista kasvihuonekaasupäästöistä noin 60 % tulee turvemailta, joiden osuus viljelystä peltoalastamme on 11 %. Päästöjä voidaan vähentää niin tuottavilla kuin tuottamattomillakin turvemailloilla monilla toimenpiteillä, kuten yksivuotisten kasvien vähäisemmällä viljelyllä, säätösalojituksella, ennallistamisella ja kosteikkoviljelyllä vedenpinnan korkealla pitämiseksi. Tiekartan mukaan päätoimet tulisi kuitenkin kohdistaa tuottamattomien turvemaiden viljelyn vähentämiseen.

– Ilmastokysymykset ratkaistaan siellä missä ne vaikuttavat eniten. Olosuhteet kuitenkin vaihtelevat alueellisesti ja tilakohtaisesti. Ei ole järkevää tai tavoiteltavaa, että kaikki viljely turvemailloilla lopetettaisiin. Maatalouden ilmastotoimien tulee perustua tilakohtaiseen harkintaan ja niiden on oltava sosiaalisesti oikeudenmukaisia, sanoo MTK:n ympäristöjohtaja Liisa Pietola.

Oikeanlaisilla viljelykierto- ja muokkausmenetelmillä voidaan kasvattaa maaperän hiilivarastoa kivennäismailla. Tämä antaa lisäaikaa vähähiilisten teknologiaratkaisujen käyttöönotolle. Tavoitteena on, että kokonaisuutena kivennäismaiden hiilensidonta paranisi selvästi ja kivennäismaat muuttuvat kasvihuonekaasupäästöjen lähteestä niiden nieluksi vuoteen 2035 mennessä.

Hiilensidontaa voidaan tehostaa muun muassa lisäämällä herneen ja härkäpavun viljelyalaa ja monilajisten apilaa sisältävien nurmien alaa, jolloin myös kotieläintuotannon tarvitseman lisävalkuaisen tarve vähenee. Satotasojen nosto pellon kasvukunnon parantamisesta ja tuottokyvyltään heikoimpien peltolohkojen pois jättämisestä aktiivisesta viljelystä mahdollistaa, että viljantuotannosta ja tuotantonurmilta vapautuu peltoalaa muille kasveille.

– Maaperä on erilaista eri puolilla Suomea, emmekä tiedä vielä tarpeeksi eri maaperälajien hiilensidontakyvyistä. Lisätutkimusta tarvitaan, jotta tietovaje saadaan täytettyä. Tavoitteena on maatalouden kestävä tehostaminen siten, että panoskäyttö tarkentuu, satovasteet lannoitukselle paranevat ja myös maatalouden kannattavuus paranee, sanoo Luonnonvarakeskus Luken tutkimusprofessori Heikki Lehtonen.

Maataloussektorilla on suuri mahdollisuus hyödyntää lantaa ja nurmea biokaasuna energiamuotona, sekä auttaa myös muita sektoreita tuottamalla biokaasua liikennekäyttöön. Biokaasutuotanto lannasta ja nurmesta tehostaa ravinnekiertoa. Maatilojen sähkönkulutuksesta olisi mahdollista kattaa tilojen itse tuottamalla aurinkosähköllä n. 8 % vuoteen 2035 mennessä ja n. 14 % vuoteen 2050 mennessä. Biokaasua ja aurinkoenergiaa edistetään uusilla ohjauksilla ja lisätuilla liittyen tuotetun energian hyödynnettävyyteen ja myös ravinnekiertoon yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

[Lue lisää MTK:n nettisivuilla](#)

Lisätietoja:

Ympäristöjohtaja Liisa Pietola, MTK, 050 438 4014

Asiantuntija Jukka Rantala, MTK, 040 715 8710

Tutkimusprofessori Heikki Lehtonen, Luke, 040 734 7533

Toiminnanjohtaja Jonas Laxåback, SLC, 040 940 2734

